

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка
ННІ фізичної культури**

Кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ
перший (бакалаврський) рівень**

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Німецька та англійська мови)

Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІ фізичної культури
« 2 » вересня 2020 р.
Голова Мороз Д.В.
канд.пед.наук, доцент

Розробник: Павленко І. О., канд..пед.наук, ст..викладач

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спортивних
дисциплін і фізичного виховання
Протокол № 1 від «01»вересня 2020р.

Завідувач кафедри
Лазоренко Сергій Анатолійович, к. фіз. вих., доцент

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive script that appears to be the name 'Sergiy Lazorenko'.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
1-й			
Семестр			
1-й		2-й	
Лекції			
4 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
52 год.		60 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
Консультації:			
год.		год.	
Вид контролю: Залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у забезпеченні відповідного мінімального рівня обов'язкової фізкультурної освіти студентів, які отримують освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» для оздоровлення студентів, покращення їх фізичного розвитку, удосконалення фізичної підготовленості.

Основними видами навчальних занять із фізичного виховання є лекції та практичні заняття, які носять оздоровчий характер: спортивні ігри, рухливі ігри, легка атлетика, оздоровчі види гімнастики, туризм.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) школі закладів загальної середньої освіти.

ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК-5. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

У сучасних умовах життя спостерігається тенденція до погіршення стану здоров'я студентської молоді: збільшується кількість студентів, що мають хронічні захворювання різних органів і систем організму та студентів, віднесених, за станом здоров'я, до спеціальної медичної групи. Фізичне виховання створює необхідні передумови здорового способу життя, тому є провідним чинником зміцнення здоров'я та підготовки студентської молоді до активного життя та продуктивної професійно-педагогічної діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:	Програмні результати навчання визначені ОПП
1. класифікації та термінології видів спорту; 2. аналізу виконання техніки вивчених прийомів; 3. обов'язків суддів із даних видів спорту;	Знання ПРЗ-2. Знання закономірностей розвитку особистості, вікових особливостей учнів, їхньої психології та специфіки сімейних стосунків.

<p>4. об'єктивних і суб'єктивних показників фізичного стану людини;</p> <p>5. оздоровчого впливу занять фізичними вправами.</p>	<p>Автономія і відповідальність</p> <p>ПРА-2. Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>
<p>Уміння:</p> <p>1. правильно демонструвати техніку виконання вивчених прийомів;</p> <p>2. скласти тестування з програмних видів та контрольні нормативи з фізичної та технічної підготовки;</p> <p>3. контролювати навантаження під час заняття;</p> <p>4. вимірювати ЧСС.</p>	

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	«Відмінно» - навчальна діяльність високої якості. Теоретичний і практичний курс освоєно повністю. Всі теоретичні і практичні завдання програми виконані на максимальний бал
82 - 89	«Дуже добре» - навчальна діяльність високої якості. Більшість теоретичних та практичних завдань програми виконані на максимальний бал.
74 - 81	«Добре» - навчальна діяльність якісна та відповідає більшості вимог. Деякі практичні навички сформовані недостатньо.
64 - 73	«Задовільно» - навчальна діяльність якісна та відповідає основним вимогам програми. Практичні навички сформовані недостатньо.
60 - 63	«Посередньо» - навчальна діяльність не відповідає більшості вимог. Набуті мінімальні практичні навички. Навчальні завдання, передбачені програмою, не виконані, або виконані на дуже низькому рівні.
35-59	«Незадовільно(з можливістю перездачі)» - навчальна діяльність низької якості. Теоретичний курс освоєний частково, більшість, передбачених навчальною програмою завдань, не виконано. При додатковій роботі можливе підвищення якості оволодіння навчальною дисципліною.
1 - 34	«Незадовільно(без можливості перездачі)» - навчальна діяльність низької якості та не відповідає вимогам. Теоретичний зміст курсу не освоєний. Практичні навички не сформовані.

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3				
Т	Т	Т	Т	Т	Т		100	
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2			
10	5	10	5	10	10	5		
Розділ 4		Розділ 5			Розділ 6			
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
4.1	4.2	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2		
10	5	10	5	10	10	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	дуже добре
74 - 81	C	добре
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

1. Завдання для поточного контролю (додаток 1).
2. Питання (завдання) для підсумкового контролю (додаток 2).

6. Програма навчальної дисципліни складається із таких розділів:

1. Легка атлетика.
2. Волейбол.
3. Оздоровчий фітнес.
4. Баскетбол.
5. Рухливі ігри.
6. Бадмінтон.

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ФУТБОЛ, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 1.1. Лекція. Фізична культура як навчальна дисципліна у ЗВО. Значення фізичної культури в житті людини. Гігієнічні основи фізичного виховання.

Тема 1.2. Лекція. Теоретичні аспекти засобів підвищення занять із фізичної культури.

Тема 1.3. Удосконалення техніки виконання вправ з елементами футболу.

Тема 1.4. Контрольні нормативи з футболу з фізичної та технічної підготовки.

Розділ 2. ВОЛЕЙБОЛ, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 2.1. Удосконалення рухових навичок під час занять із волейболу.

Тема 2.2. Контрольні нормативи з волейболу з фізичної та технічної підготовки.

Розділ 3. БАДМІНТОН, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема 3.1. Удосконалення рухових навичок під час занять із бадмінтону.

Тема 3.2. Контрольні нормативи з бадмінтону з фізичної та технічної підготовки.

Розділ 4. БАСКЕТБОЛ, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 4. 1. Лекція. Позааудиторні форми пробудови занять у фізичному вихованні.

Тема 4. 2 Лекція. Теоретичні та практичні умови формування всебічно розвинутої особистості засобами фізичної культури і спорту.

Тема 4. 3. Удосконалення рухових навичок під час занять із баскетболу.

Тема 4. 4. Контрольні нормативи з баскетболу з фізичної та технічної підготовки.

Розділ 5. ЛЕГКА АТЛЕТИКА, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 5. 1. Удосконалення техніки легкоатлетичних вправ.

Тема 5. 2. Контрольні нормативи з легкої атлетики з фізичної та технічної підготовки.

Тема 5. 3. Складання контрольних нормативів, державного тестування фізичної підготовленості студентів

Розділ 6. ТУРИЗМ, ЯК ОЗДОРОВЧИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 6. 1. Основи туризму.

Тема 6.2. Туристичний похід вихідного дня.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	Лекції	Практ.	Лабор	Консульт.	Сам.р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Футбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 1.1. Лекція Фізична культура як навчальна дисципліна у ЗВО. Значення фізичної культури в житті людини. Гігієнічні основи фізичного виховання.		2				
Тема 1.2. Теоретичні аспекти засобів підвищення занять із фізичної культури.		2				
Тема 1.3. Удосконалення техніки виконання вправ з елементами футболу.			14			
Тема 1.4. Контрольні нормативи з футболу з фізичної та			2			

технічної підготовки.						
Розділ 2. Волейбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 2.1. Удосконалення рухових навичок під час занять з волейболу.			16			
Тема 2.2. Контрольні нормативи з волейболу з фізичної та технічної підготовки			2			
Розділ 3. Бадмінтон, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 3.1. Удосконалення рухових навичок під час занять з бадмінтону.			16			
Тема 3.2. Контрольні нормативи з бадмінтону з фізичної та технічної підготовки			2			
Розділ 4. Баскетбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 4.1. Лекція. Позааудиторні форми побудови занять у фізичному вихованні.		2				
Тема 4.2. Лекція. Теоретичні та практичні умови формування всебічно розвинутої особистості засобами фізичної культури і спорту.		2				

Тема 4.3. Удосконалення рухових навичок під час занять з баскетболу.			18			
Тема 4.4. Контрольні нормативи з баскетболу з фізичної та технічної підготовки.			2			
Розділ 5. Легка атлетика, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 5.1. Удосконалення техніки легкоатлетичних вправ.			18			
Тема 5.2. Контрольні нормативи з легкої атлетики з фізичної та технічної підготовки.			2			
Тема 5.3. Складання контрольних нормативів, державного тестування фізичної підготовленості студентів.			4			
Розділ 6. Туризм, як оздоровчий засіб фізичного виховання.						
Тема 6.1. Удосконалення навичок, необхідних під час туристичних			12			

походів						
Тема 6.2. Контрольні нормативи з техніки виконання вправ з елементами туризму			2			

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
1	Лекція Фізична культура як навчальна дисципліна у ВНЗ. Значення фізичної культури та спорту в житті людини. Гігієнічні основи фізичного виховання.	2
2	Лекція Теоретичні аспекти засобів підвищення ефективності занять з фізичної культури	2
	Футбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.	16
3	Ознайомлення з методикою проведення підготовчої частини заняття. Удосконалення прийомів техніки гри.	2
4	Удосконалення навичок ударів по м'ячу. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	2
5	Удосконалення навичок передачі м'яча. Сприяння розвитку швидкості.	2
6	Удосконалення техніки виконання різновидів зупинки м'яча. Сприяння розвитку спритності.	2
7	Удосконалення навичок жонглювання м'яча. Сприяння розвитку координації рухів.	2
8	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами футболу. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	2
9	Удосконалення прийомів техніки гри. Сприяння розвитку витривалості.	2
10	Складання контрольних нормативів із фізичної та технічної підготовки	2
	Волейбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.	18

11	Удосконалення навичок передачі м'яча партнерові з різної відстані. Удосконалення рухових навичок під час занять з волейболу.	2
12	Удосконалення навичок верхньої передачі м'яча. Сприяння розвитку спритності.	2
13	Удосконалення навичок нижньої передачі м'яча. Розвиток рухових навичок під час занять з волейболу.	2
14	Удосконалення техніки виконання вправ із елементами волейболу. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	2
15	Удосконалення прийомів техніки гри у нападі і захисті. Тактичні дії волейболіста під час гри.	2
16	Удосконалення навичок бокової подачі м'яча. Сприяння навичкам застосування зорового орієнтиру під час передачі м'яча.	2
17	Удосконалення навичок нижньої подачі м'яча. Сприяння розвитку швидкості під час занять з волейболу.	2
18	Удосконалення навичок верхньої подачі м'яча. Сприяння розвитку стрибучості.	
19	Складання контрольних нормативів з фізичної та технічної підготовки у волейболі	2
	Бадмінтон, як оздоровчий засіб фізичного виховання.	18
20	Освоєння хвату ракетки. Вивчення короткої подачі, високодалеких ударів. Сприяння розвитку фізичних якостей	2
21	Оволодіння навичок тримання ракетки. Сприяння загальному фізичному розвитку. Сприяння набуттю навичок тримання рівноваги.	2
22	Освоєння м'яких ударів перед собою, короткої подачі з замахом. Вивчення удару над головою справа, нападного удару над головою справа. Сприяти загальному фізичному розвитку студентів.	2
23	Вивчення плоскої подачі, плоских ударів. Освоєння переміщень уперед до сітки з поверненням у центральну позицію, замаху й удару під час виконання удару над головою. Сприяння загальному фізичному розвитку.	2
24	Удосконалення плоских ударів і переміщень вперед, високодалекого й нападного удару над головою справа.	2

	Вивчення високодалекої подачі і переміщень назад під час удару над головою праворуч. Сприяння загальному фізичному розвитку.	
25	Удосконалення ударів перед собою і переміщень вперед. Удосконалення високодалекої подачі, високодалекого і нападного удару над головою. Сприяння загальному фізичному розвитку.	2
26	Удосконалення м'яких ударів із переміщенням вперед. Удосконалення комбінації: високодалека подача, нападний удар, м'який удар підставка. Вивчення укороченого удару м'якого. Сприяння загальному фізичному розвитку.	2
27	Удосконалення ударів, комбінацій з ударів. Удосконалення тактики одиночних ігор. Розвиток силових якостей.	2
28	Складання контрольних нормативів з фізичної та технічної підготовки (при вірному виконанні техніки).	2
29	Лекція Позааудиторні форми побудови занять у фізичному вихованні	
30	Лекція Теоретичні та практичні умови формування всебічно розвиненої особистості засобами фізичної культури і спорту	
	Баскетбол, як оздоровчий засіб фізичного виховання.	20
31	Удосконалення навичок виривання та вибивання м'яча у парах, трійках. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою баскетболу.	2
32	Удосконалення навичок виривання та вибивання м'яча у парах, трійках на місці, при зустрічному русі, з відскоком від підлоги. Використання оздоровчих засобів фізичного виховання на заняттях з баскетболу.	2
33	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами баскетболу в парах, трійках, на місці і у русі. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	2
34	Кидки м'яча з місця, стоячи на відстані 1 м від кільця під кутом 45°. Ведення м'яча. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою баскетболу.	2
35	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами	2

	баскетболу. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	
36	Удосконалення техніки вивчених прийомів гри в баскетбол. Кидки однією, двома руками від голови у русі.	2
37	Удосконалення техніки виконання вправ із елементами баскетболу. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою баскетболу.	2
38	Удосконалення техніки передачі м'яча двома руками від грудей. Ведення м'яча. Удосконалення рухових навичок під час занять із баскетболу.	2
39	Удосконалення техніки вивчених прийомів гри в баскетбол. Кидки однією, двома руками від голови у русі.	
40	Складання контрольних нормативів із фізичної та технічної підготовки (при вірному виконанні техніки)	2
	Легка атлетика , як оздоровчий засіб фізичного виховання.	20
41	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами легкої атлетики. Удосконалення техніки метання малого м'яча.	2
42	Удосконалення техніки виконання легкоатлетичних вправ. Удосконалення техніки виконання стрибків у довжину.	2
43	Удосконалення техніки виконання естафетного бігу. Сприяння розвитку швидкості.	2
44	Удосконалення техніки виконання легкоатлетичних вправ. Удосконалення техніки виконання стрибків у довжину з розбігу.	2
45	Удосконалення техніки виконання спортивної ходьби. Сприяння розвитку координації рухів.	2
46	Удосконалення техніки виконання спортивної ходьби. Сприяння розвитку спритності.	2
47	Удосконалення техніки бігу по пересіченій місцевості: біг з гори, біг на гору. Удосконалення навичок правильного керування диханням під час бігу. Сприяння розвитку витривалості.	2
48	Удосконалення техніки бігу по пересіченій місцевості: подолання горизонтальних й вертикальних перешкод. Удосконалення навичок правильного керування диханням під час бігу.	2
49	Удосконалення техніки бігу по пересіченій місцевості: біг із гори, біг на гору. Сприяння розвитку витривалості.	
50	Складання контрольних нормативів із фізичної та	2

	технічної підготовки	
	Державне тестування	4
51	Складання контрольних нормативів державного тестування.	2
52	Складання контрольних нормативів державного тестування.	2
	Туризм, як оздоровчий засіб фізичного виховання.	12
53	Удосконалення навичок, необхідних під час туристичних походів. Орієнтування на місцевості (за місцевими прикметами, за компасом, за сонцем, за місяцем, за зірками, за годинником).	2
54	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами туризму. Привал у поході. Удосконалення навичок, необхідних під час туристичних походів. Сприяння розвитку витривалості.	2
55	Розпалювання вогнища («Колодязь», «Шалаш», «Зоряний», «Тайожний», «Три колоди». Ставлення туристичного намету.	2
56	Удосконалення техніки виконання вправ з елементами туризму. Різновиди вузлів та способи їх в'язання.	2
57	В'язання вузлів : «Булінь», «Вісімка», «Зустрічний», «Провідник», «Брам-штоковий». Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою естафет.	2
58	Удосконалення техніки в'язання вузлів. Сприяння розвитку фізичних якостей за допомогою рухливих ігор та естафет.	2
59	Залік.	2

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

№ п/п	Література
1	2
	Базова література
1.	Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / Бубела О. Ю., Петрина Р. Л., Сениця А. І. – Львів, 2001. – 100 с.

2.	Бурла О. М. Методика навчання легкої атлетики на заняттях з фізичного виховання : навч. посіб. / О. М. Бурла, Н. М. Скачедуб, О. М. Гончаренко, А. П. Кузьминчук, А. О. Бурла. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. – 2-вид., випр.. і доп. – 272 с.
3.	Величко І. В. Техніка і тактика гри у футбол : Посібник для тренерів та вчителів – Таврійськ, 2019, – 59 с.
4.	Вільчковський Є. С, Козленко М. П., Цвек С. Ф. – Навч.-метод, посібник для викладачів та студентів вищих навчальних закладів І–ІІ рівнів акредитації. / Є. С. Вільчковський, М. П. Козленко, С. Ф. Цвек – К.: ІЗМН, 1998. – 322 с.
5.	Гавердовский Ю.К. Техника гимнастических упражнений: Учебное пособие.- М.:Терра-Спорт, 2002.
6.	Гогін О.В. Легка атлетика. /Курс лекцій для студентів факультетів фізичного виховання педагогічних навчальних закладів.- Харків «ОВС» ,2001.
7.	Желева О.І. Формування навичок здорового способу життя: метод. посіб. – Золотоноша, 2014. – 147с.
8.	Захожа Н. Я. Легка атлетика у фізичному вихованні студентів [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. Я. Захожа, О. П. Митчик, В. В. Пантік ; Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки. – Луцьк : РВВ Волин. нац. ун- ту ім. Лесі Українки, 2010. – 192 с.
9.	Карасевич С. А., Карасевич М. П., Рухливі ігри та ігрові вправи / С. А Карасевич, М. П Карасевич; МОН України, Уманський держ.пед.ун-т імені Павла Тичини. – Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2019. – 146 с.
10.	Ковальчук А . М., Антошків Ю . М . Гімнастика. Посібник. – Львів : ЛДУ БЖД, 2010. – 84 с.
11.	Королінська С. В. Основи техніко-тактичної підготовки у волейболі студентів вищих навчальних закладів : навч. посіб. / С. В. Королінська, Н. О. Зелененко. – Харків : НФаУ, 2018. – 95 с.
12.	Кругляк Олег Рухливі ігри та естафети в школі. Посібник для вчителя. — Терно- піль: Підручники і посібники, 2004. — 80 с.
13.	Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания Том 1: ученик / Т. Ю. Круцевич К. : Олімп. л-ра, 2003.– 424 с.
14.	250 рухливих ігор та естафет для школярів / О І. Ламкова, С. В. Дорофєєва. – Х. : Веста: Видавництво «Ранок», 2005. – 128 с.

15.	Легка атлетика : з методикою викладання : навч. посібник / уклад.: Семенов А. А., Осадченко Т. М., Маєвський М. І., Ільченко С. С. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – 207 с.
16.	Лящук Р.П. Гімнастика: [навчальний посібник]: у 2-х частинах / Р.П. Лящук, А.В. Огнистий. –Тернопіль : ТДПУ, 2001. – Ч. 1. – 164 с.
17.	Максимів Г. Технологія навчання прийомів гри в баскетбол учнів загальноосвітньої школи / Г.Максимів // Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Вип. 10: У 4-х т. – Львів: НВФ "Українські технології", 2006. – Т. 1. – 464 с.
18.	Мехоношин С.О. Гімнастика. Індивідуальна та самостійна робота студентів: на прикладі технологій графічного конструювання, ситуаційного моделювання, ступеневого навчання / С.О. Мехоношин. – Теннопіль : Навч. книга – Богдан, 2013. – 216 с.
19.	Нестеровский Д.И. Баскетбол. Теория и методика обучения / Д.И.Нестеровский. – М.: Инфра-М, 2006. – 408 с.
20.	Овчарек О.М. Проблеми розвитку фізичного потенціалу учнів загальноосвітніх шкіл / О. М.Овчарек, О. П.Романчук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: Зб. наук. праць. – Вип. 12. – Вінниця: ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, 2011. – Т. 1. – 394 с.
21.	Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, І. Б. Андренко [та ін.] ; за ред. І. М. Писаревського. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 541 с.
22.	Павленко І.О., Сидоренко О.Р., Скачедуб Н.М., Бережна Л.І. Легка атлетика у фізичному вихованні педагогічних закладів вищої освіти: Навчально-методичний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. – 200 с.
23.	Пасічник В. Теорія і методика викладання баскетболу : навч. посіб. / Вікторія Пасічник. – Л. : ЛДУФК, 2015. – 78 с
24.	Педагогіка туризму : навчальний посібник / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. С. Цехмістрова. — Київ : Слово, 2004. — 296 с.
25.	Пристапа ЄН, Левків В І, Слімаковський ОВ. Українські народні ігри: монографія Л.: ЛДУФК, 2012. 432 с.

26.	Прозар М.В., Козак Є.П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. – 232 с
27.	Сахнов Б.И Бадмінтон: правила игры и рекомендации для судей /Сахнов Б.И., Федорищев И.Ф., Полешиков М.М., Петрунин А.В. 2-е изд. доп. – М
28.	Соломонко АО, Соломонко ВВ, Лисенчук ГА, Соломонко О. Вправи, ігри та розваги у вільний час : методичний посібник. Київ, 2012. 125 с.
29.	Стасюк Р.М., Востоцька І.Ф., Осіпова І.Л. Рухливі ігри та естафети з видів спорту / Р.М. Стасюк, І.Ф. Востоцька, І.Л. Осіпова. / Методичні рекомендації для студентів педагогічних університетів з фізичного виховання / Суми ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2009.
30.	Рибалка Ольга Іванівна. Застосування рухливих ігор на заняттях з легкої атлетики: Метод. рекомен./ О.І.Рибалка, Н.Б.Іванова.- Запоріжжя: ЗНУ, 2005.- 55с.
31.	Тучинська Т. А., Руденко Є. В. Баскетбол: навч.-метод. посіб. Т. А. Тучинська, Є. В. Руденко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 95с.
32.	Футбол, міні-футбол та методика його викладання: Програма нормативної навчальної дисципліни. – Тернопіль: ТНПУ, 2014. – 24 с.
33.	Черняков В.В., Желізний М.М. «Гімнастика та методика її викладання» (курс лекцій з навчальної дисципліни): навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання. – Чернігів: ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2017. – 264 с.
34.	Н.Ю. Щепотіна, В.М. Поліщук Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): методичні рекомендації. Вінниця: ВДПУ, 2019. 48 с.
Допоміжна література	
1.	Андрощук Н.В. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні школярів – Тернопіль: підручник і посібник, 2001 – 144с.
2.	Ашанин В.С. Аудиовизуальная информационная программа, как средство обучения командным действиям в баскетболе / В.С. Ашанин, И.П. Помещикова, С.С. Помещиков // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2009. – № 1. – С.

3.	Деминский А.Ц. Основы теории и методики физического воспитания: Учеб.пособ.для институтов и факультетов физического воспитания.– Донецк: Донеччина, 1995.– 520с.
4.	Демчишин А.П., Артюх З. М., Демчишина В. А., Фалес І.Г. Рухливі та спортивні ігри у школі: посібник для вчителя. – К.: Освіта, 1992.
5.	Дубровский В.И. Реабилитация в спорте. -1991. – 206 с.
6.	Казаков С.В. Спортивные игры. Энциклопедический справочник. – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – 448 с.
7	Москатова А.К. Гармония и здоровье: Учебное пособие по валеологии для студентов, магистров, аспирантов и преподавателей. М.: РГАФК, 1999.
8.	Менхин Ю.В., Менхин А.В. Оздоровительная гимнастика: Теория и методика.- Ростов на Дону, Феникс, 2002.
9.	Поплавский Л.Ю. Баскетбол / Л.Ю. Поплавский. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 447 с.
10.	Сахнов Б.И Бадминтон: правила игры и рекомендации для судей /Сахнов Б.И., Федорищев И.Ф., Полешиков М.М., Петрунин А.В. 2-е изд. доп. – М. –2013. – 38с.
11.	Стасюк Р.М., Востоцька І.Ф., Осіпова І.Л. Рухливі ігри та естафети з видів спорту. Методичні рекомендації для студентів педагогічних університетів з фізичного виховання.- Суми: «Мрія-1» ТОВ, 2009. –
12.	Спортивні свята / упоряд. Н.Черненко. – К.: Шк. світ, 2008. – 128с.
13.	Сценарії спортивних свят / упоряд. Н.Черненко. – К.: Шк. світ, 2009. – 112с.
14.	Сушко Р.О. Змагальна діяльність висококваліфікованих гравців у баскетболі / Сушко Р.О., Мітова О.О., Дорошенко Е.Ю. – Дніпропетровськ: НВП Інтерсервіс. – 2014, 162 с.
15.	Швайко Л.Г. Розгорнуті плани-конспекти уроків з баскетболу у 5-7 класах. Методичний посібник для вчителів фізичної культури, керівників спортивних секцій, студентів фізкультурних спеціальностей вузів / Л.Г.Швайко. - Мінськ: Адукація і вихованне,
16.	Холодов Ж. К., Кузнецов В.С. Практикум по теории и методике физического воспитания и спорта. – М.: Academia, 2001. – 144с.

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Програма «Фізичне виховання» для вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації, яка затверджена наказом № 757 від 14 листопада 2003 р. Міністерством освіти і науки України .

- 1.** «Положення про організацію фізичного виховання та масового спорту у вищих навчальних закладах», яке затверджено наказом МОН України № 4 від 11 січня 2006 р.
- 2.** Комплексна робоча програма з фізичного виховання для вищих педагогічних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.
- 3.** Типова програма диференційованого заліку з фізичного виховання для студентів вищих педагогічних навчальних закладів III-IV рівня акредитації.
- 4.** Посібники.
- 5.** Методичні розробки.
- 6.** Інформаційні стенди.